

ни, як право на охорону здоров'я та медичну допомогу.

Отже, медичне страхування є економічною гарантією реалізації можливостей кожного на охорону здоров'я та медичну допомогу.

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні: законопроект від 11.02.2015 р. URL: <https://www.apteka.ua/article/324118>.

3. Про фінансування охорони здоров'я та загальнообов'язкове медичне страхування в Україні: законопроект № 9163 від 04.10.2018 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64744

4. Нагребельний В.П. Страхування // Юридична енциклопедія : в 6-и т. / Редкол. : Ю.С. Шемшученко та ін. Київ: «Укр. енцикл.» ім. М.П. Бажана, 1998. Т. 5: П – С. 2003. 733 с.

Олена Нагорна,
викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ НА СУСПІЛЬСТВО ТА ДЕРЖАВУ

Багато в чому корупція стає визначальною характеристикою XXI ст. – так само, як XX ст. характеризувалося ідеологічною боротьбою між демократією, фашизмом і комунізмом. Нині більшість країн світу визнають легітимність демократії і, бодай, намагаються створити ілюзію конкурентних виборів. Вирізняє сучасні політичні системи саме прихильність до корупції, прагнення правлячих еліт скористатися владою з метою служіння загальним інтересам суспільства або ж власним. Через те, що в основі феномену «корупція» закладено вікові традиції взаємодії у суспільстві – «послуга за послугу» або «do ut dest», лише після піднесення боротьби з корупцією до рівня державної політики у XX ст. вдалося мінімізувати її негативний вплив.

Такі заходи вбачаються необхідними, адже корупція здатна спричинити серйозні проблеми у розвитку суспільства і держави, загрожувати її безпеці та економіці, демократичним інститутам і цінностям, порушити дію принципів справедливості, верховенства права, належного управління, рівності, провокувати розвиток організованої та економічної злочинності, перешкоджати ефективному використанню ресурсів (регресивний податок). Вона підриває легітимність політичних систем, надає недемократичні способи утримання влади, підтримує життя «еліт» за рахунок інших і змушує талановитих витратити час на «ігри з системою», замість створення нових благ. На жаль, Україна та її суспільство на власному досвіді вже відчули найбільш небезпечні наслідки розвитку корупції.

Так, остання стала однією з причин масових протестів у державі наприкінці 2013 р. – на початку 2014 р.: свавілля керівництва країни та чиновництва, їх корумпованість, унеможливили дотримання прав людини і громадянина та спричинили «соціальний вибух». З огляду на вказані вище ризикові наслідки процвітання корупції у державі, остання вмотивовано віднесена вітчизняним законодавцем до числа ключових загроз національній безпеці й інтересам України, а протидія їй – до пріоритетів суспільства на сьогоднішньому етапі розвитку нашої держави. Загрозливі наслідки процвітання корупції у державі добре розуміють як політичні та громадські діячі, так і науковці, а прості мешканці України кожен день відчувають на собі її вплив. Тому потреба протидії їй зумовлює необхідність консолідації зусиль державних і місцевих органів влади, їх службових і посадових осіб, національних і міжнародних організацій, представників громадськості та науки, імплементації провідного антикорупційного досвіду.

Разом із цим, триваюча антикорупційна реформа в Україні призводить до суттєвого оновлення законодавства, створення нових антикорупційних органів (Національного антикорупційного бюро, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Вищого антикорупційного суду України), перерозподілу компетенції вже існуючих. Подібні трансформації не завжди спричиняють позитивні правозастосовні наслідки. Натомість, проголошені керів-

ництвом нашої держави, очікувані позитивні результати антикорупційної реформи, зокрема, зменшення втрат державного бюджету та бізнесу, просування країни у міжнародних рейтингах, впровадження антикорупційних механізмів й інші, переконують у необхідності наукового супроводження діяльності, пов'язаної із протидією корупції.

Однак, незважаючи на постійну увагу до названої проблеми з боку вчених-представників різних галузей науки (адміністративного, кримінального, кримінального процесуального права, криміналістики, кримінології та ін.), чимало питань нині залишаються не вирішеними.

Одним із важливих напрямів, що потребує якісного наукового супроводження необхідно вважати проблему криміналістичного забезпечення розслідування корупційних правопорушень, яка має комплексний характер та охоплює техніко-криміналістичний, тактико-організаційний і методико-криміналістичний напрями пошуків, й може бути вирішена шляхом розроблення теоретичних основ і науково-практичних рекомендацій розслідування злочинів корупційної спрямованості.

Дієвою формою представлення названих науково-практичних криміналістичних рекомендацій слід вважати побудову і впровадження: по-перше, комплексної криміналістичної методики розслідування злочинів корупційної спрямованості (корупційних злочинів і злочинів, пов'язаних з корупцією); по-друге, ієрархічної системи ускладнених (родових, міжродових) і простих (видових, підвидових) методик розслідування. Тим паче, що останнім часом вказана проблематика комплексно не досліджувалась.

1. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки [Електронний ресурс]:

2. Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII // Офіційний веб-портал Верховної Ради України; Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/169918/print1443692585697179>.

3. Фукуяма Ф. Що таке корупція? (переклад М. Мишкала) [Електронний ресурс] : Інформаційно-аналітичний портал «Хвиля». – Режим доступу: <http://hvylya.net/analytics/society/frensis-fukuuyama-shho-take-koruptsiya>.

4. Мельник М. Корупція: проблема визначення сутності і поняття, М. Мельник // Вісник Академії правових наук України. Х.: Право. 1997. №3(10). С. 86.

5. Романюк Б. В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією: монографія. Б. В. Романюк, О. Ю. Бусол, К., 2010. С. 9.

Валентина Петрушевська,

викладач кафедри

загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ, адвокат

Науковий керівник:

д.ю.н. Голобутовський Р.З.,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

РОЛЬ СТАРОСТИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Законодавством України у сфері охорони національної безпеки на місцеве самоврядування покладено обов'язки щодо забезпечення громадської безпеки і порядку, участь у системі цивільного контролю, взаємодіють у межах, визначених законодавством, із посадовими особами правоохоронних органів та з органами військового управління, здійснюють інформування громадськості, проводять цивільний контроль, здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки і оборони, виконують завдання у сфері оборони, виконують у разі воєнного стану повноваження, необхідні для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки, тощо.

У той же час інститут старости у структурі місцевого самоврядування є новелою Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад". Його запровадження було ініційовано у ході політики децентралізації як необхідна реакція на укрупнення тери-